H
2375

Mindetaler

over

Ref. Kap. P. Blessing

ved Sorgefesten i Stavanger Domkirke

28de Januar 1882.

Sælges tilbedste for Stavanger Indremission.

(Pris: 20 Øre.)

Stavanger.
Trykt hos Paul T. Dreyer.

EX LIBRIS
J.B.HALVORSEN
MUSEUM
BERGENSE

H
2375

Mindetaler

over

Res. Kap. P. Blessing

ved

Sorgefesten i Stavanger Domkirke,

28de Januar 1882,

af

P. Eiesland, Præst. og **Kand. theol. Schøning,** Forstander ved Missionsskolen.

Sælges tilbedste for Stavanger Indremission.

(Pris: 20 Øre.)

Stavanger.
Trykt hos Paul T. Dreyer.

I.

Tale fra Prædikestolen

af Pastor Eiesland.

Sørgende Menighed!

Jeg vil minde dig i denne alvorlige Stund om de Guds Ord, som Provst Sagen her i Herrens Hus for $2\frac{1}{2}$ Aar siden henvendte til dig, da din kjære Pastor Blessing paagrund af Sygdom var bleven nødt til at faa sig en Medhjælper i Embedet. Ordene vare disse: „**Mine Tanker ere ikke eders Tanker, og eders Veie ere ikke mine Veie, siger Herren; thi som Himmelen er høiere end Jorden, saaledes ere mine Veie høiere end eders Veie, og mine Tanker høiere end eders Tanker.**“ (Jes. 55, 8. 9). Tungt maatte det falde dig i hin Stund, kjære Menighed, at bøie dig under Herrens Vilje: end tungere maa det være dig idag.

Vi haabede alle saa vist, at denne elskelige og høitbegavede Herrens Tjener, naar han undte sig nogen Hvile, skulde gjenvinde sin i Herrens Vingaardsarbeide nedbrudte Sundhed, saa hans ualmindelige Dygtighed atter i samme Udstrækning som før kunde komme Menigheden tilgode, saa vi endnu længe kunde have den Glæde at se ham iblandt os.

Men Herren vilde det anderledes!

Hyrden har omsider maattet forlade sin Hjord. Han har forsamlet sin Menighed om sig idag for sidste Gang her i Udlændighedens Land. Men de veltalende Læber ere stumme; de paa engang saa venlige og alvorlige Øine ere lukkede; den hele uforglemmelige Skikkelse er gjemt under det sorte Kistelaag. Det er skeet af Herren; men det er underligt i vore Øine.

Blessing var et af Herren udvalgt Redskab: han var i lige Grad fortrinlig anlagt, som grundig uddannet og kristelig udviklet, — et udvalgt Redskab just i en Tid som vor.

Jeg ved, de ville vidne det med mig, alle, som vare hans Medarbeidere i det hellige Embede baade her og andensteds, at han naaede did med sin Virksomhed, hvor faa, kanske ingen anden kunde finde Indgang. Hans store Begavelse og Dannelse, hans sjeldne Menneskekundskab, hans ualmindelige Skjønhedssans, hans ophøiede Karakter, hans store Beskedenhed og Ydmyghed, hans hele elskelige, evangeliske Personlighed — gjorde ham dertil skikket.

At se ham blot var for mange, det ved jeg, en Prædiken; at høre ham var uforglemmeligt; at staa i nærmere Forhold til ham, det skattedes med Rette af alle, som kjendte ham, for en Lykke.

Thi volder hans Død dyb Sorg, ikke alene blandt hans nærmeste, ikke alene i den Menighed, han nu tilhørte, og hvis Ve og Vel laa ham paa Hjerte til det sidste; men i vide Kredse: overalt, hvor han har virket, overalt, hvor hans Navn er kjendt og kjært, her i Fædrelandet især, men ogsaa derude i det fjerne Afrika.

Og Savnet vil for mange blive saameget desto tungere, Smerten desto dybere, som han bortkaldtes i sin Manddoms endnu kraftige Aar, for menneskelige Øine saa altfor tidligt.

Forladte Menighed! jeg vil fortælle dig, hvad vor gamle ærværdige Biskop sagde om ham, da jeg for 2½ Aar

siden skulde reise hid for at hjælpe ham. „Det vilde", sagde Biskop Moe, „være et stort Tab for hele den norske Kirke, om denne Mand skulde falde fra nu".

Jeg anfører saameget hellere disse Biskopens Ord, som det vel havde sommet sig, at en ældre og mere bekjendt Mand havde været Savnets og Sorgens Tolk ved Pastor Blessings Baare. Og det var jo saa bestemt: men ogsaa det vilde Herren anderledes. Gud give da, at det Blad, som det er faldet i min Lod at bringe til den elskede afdødes Ære- og Mindekrans, i det mindste ikke maa vanskire!

Den kjære hensovede har faaet saamange deilige Blomsterkranse: der er ikke Plads til flere. De visner vel snart; men den taknemmelige Kjærlighed, som har bragt dem, visner ikke saa let: den vil bringe nye og friske Kranse paa hans Grav. Den er selv hans deiligste Mindekrans. Vi haaber, der er mange Blomster i denne Krans, som aldrig vil visne i al Evighed. Maatte det Blad, som jeg har at bringe til denne Krans, hvor ringe det i sig selv er, dog ikke være uden dette uforgjængelige Værd!

Jeg saa en Dame lægge en Buket af Aarets første Blomster paa den afdødes Bryst med de Ord: „Du havde fortjent en Ridderorden!" Det var sandt, han havde fortjent den. Men hvem af os alle, som kjendte Blessing, tror vel derfor, at han har ønsket sig noget Udmærkelsestegn paa Brystet?

Og saa ved vi jo nok, at det ligesaalidt vilde være hans Navn og Minde værdigt, som somme sig paa dette Sted, at fortabe os i Lovtaler over den afdøde, hvor rigt et Stof vi end har at tage af. Nei, Herrens Navn alene være Æren!

Men som Guds Ord siger, at kostbar i Herrens Øine er hans frommes Død, saa skal den ogsaa være det i hans

Menigheds Øine: og derfor sommer det sig visselig Guds Menighed, naar den staar sørgende omkring en elsket Lærers Baare, at besinde sig vel og betænke, hvilket Tab den har lidt. —

Kun at vi ikke blive staaende derved.

Og hvorledes skulde vel troende Kristne kunne blive staaende derved? vi vide jo dog, at Herren vor Gud kun saarer for at læge, kun bedrøver for at trøste, kun berøver for at give.

Og derfor ville vi ved denne Sørgefest for Herrens Ansigt bestræbe os for at betænke vort Tab saaledes, at vi kunne tage Trøstens og Formaningens Ord fra Herren vor Gud til Hjerte.

Der er ingen Mangel paa deilige Trøsteprog i Herrens Ord at række den sørgende Menighed ved Pastor Blessings Baare. Jeg har imidlertid intet Valg; jeg maa mindes de Ord, som det paalaa mig at frembære her for 2½ Aar siden, nemlig disse: **„Herren har gjort alle Ting vel."** Det var Indholdet af Dagens Evangelium (12 S. e. Tref.), det var Gjenstanden for min Prædiken. Saa tvivlende, som jeg dengang stod her, overfor Herrens uomstødelige Sandheds Ord, saa fuldt forvisset i mit Hjerte staar jeg her nu. Maatte ogsaa du, bedrøvede Menighed, og hver bedrøvet Sjæl iblandt os, kunne gjøre det samme!

Herren har gjort vel mod sin Tjener Blessing, at han lod ham omsider faa hvile sig.

Ingen af os, som kjendte ham noiere, tvivler paa, at han kunde gjøre Pauli Bekjendelse til sin: „At leve er mig Kristus, at dø er mig en Vinding" (Fil. 1, 21), ja, at han endog kunde sige med den samme Apostel: „Jeg har Lyst til at fare herfra og være med Kristus; thi det var saare meget bedre". (Fil. 1, 23.)

Men han havde paa den anden Side i høi Grad Følelsen af de Pligter, der paalaa ham, baade ligeoverfor

hans nærmeste og ligeoverfor Menigheden. Og kunde og turde han end ikke sige med Apostelen: „At blive i Kjødet er mere fornødent for Eders Skyld“ (Fil. 1, 24), saa var det dog vistnok ikke saa ganske let for ham altid at frigjøre sig fra denne Tanke alligevel, kaldet og rustet, som han var, til Arbeidet i Herrens Vingaard. Hans Kjærlighed til alt aandeligt Arbeide var mærkelig. Naar han kunde fordybe sig i Guds Ords Betragtning eller i Fred og Ro give sig af med Udarbeidelsen af sin Prædiken, saa følte han sig lykkeligst.

Men nu stod han der med brudte Kræfter. Han vilde saa gjerne, og han kunde saa vel arbeide; men han maatte og kunde dog ikke. Han fik saa ofte føle, at han ikke maatte og kunde arbeide mere, arbeide saaledes, som han saa gjerne vilde og var saa vel vant til. Det maatte være tungt, saare tungt.

Han var for kjærlig og god til at lade sine nærmeste føle, hvor tungt det var ham; men de maatte vel skjønne det alligevel.

Han var altfor hensynsfuld til at lade nogen end sige mig forstaa, at det faldt ham tungt mangen Gang at maatte overlade sin Plads til en yngre, uovet Mand, som i ingen Henseende kunde erstatte ham. Men tungt var det ham visselig, saa tungt, at alene Haabet om, at han skulde komme sig, kunde bringe en saadan Mand til at blive staaende i sit Embede.

Men det allertungeste var dog nok i og for sig at bære paa det syge og skrøbelige Legeme. Ethvert Menneske vil føle det som en saare tung Byrde; men jo mere levende og rastløs Aanden er, jo tungere maa det dog være. Og hans Aand var levende og rastløs. Han vidste det saa vel, at han trængte Hvile; men en saadan Aand kunde ikke være uvirksom. Han har selv fortalt, at da han for 2 Aar siden laa der lige inde i Døden, beskjæftigede hans Aand

sig dog næsten uafladelig med de vanskeligste theologiske Materier.

Nu har hans Aand faaet den Frihed, den længedes efter; nu kan han uhindret af det syge og skrøbelige Legeme skue ind i Guds underlige og hemmelige Frelses Raad; ja, nu faar han skue Herren selv Ansigt til Ansigt til evig Tid.

Det tvivler vi ikke paa, vi, som vare Vidner til, med hvilken Glæde, ja Henrykkelse, han modtog Lægens Budskab om, at han snart skulde blive fri. Det tvivler ingen paa, som kjendte ham noiere, og som havde aandsopladte Øine at se med, saa de kunde se, hvorledes den Herre Kristus havde vundet Skikkelse i ham.

Thi bør det os alle, som han mindede en af sine Venner om i hin Stund, at love og takke Gud, fordi han har faaet Lov at komme hjem til sin Frelser.

Ja, dette just, sørgende Venner, at han har vundet, skal trøste os for vort eget Tab.

Det maa blive Tilfældet med alle virkelig sørgende.

Thi havde vi isandhed den afdøde kjær, saa ville vi tænke mere paa ham end paa os selv, og hvorledes skulle vi da kunne andet end glæde os, omend under tunge Taarer!

Hvad han var for Hustru og Børn og alle sine nærmeste, det formaar vist ikke jeg at skildre, og det bør vel heller ikke føres frem her; ligesaalidt, hvad han var for mig, sin frygtsomme, skrøbelige Medhjælper i Embedet.

Men dette baade bør og tør jeg dog sige, at som han for den hele Menighed ikke alene var den anseede Lærer, men ogsaa det lysende Exempel, saa var han det ogsaa og i endnu høiere Grad for sine Venner og nærmeste. I ville vist vidne det alle med mig: jo nærmere vi kom ham, jo tydeligere følte vi, jo klarere erkjendte

vi, at vi stode foran det blanke Speil. Maatte ingen af os, som har staaet der, have staaet der — forgjæves!

Han var jo et Menneske som os andre, det ved vi nok; men han stod som faa eller ingen anden iblandt os under Aandens Tugt.

Det var Kraften, Kraften fra Gud, i al hans Skrøbelighed; det var den dybe Hemmelighed ved hans mageløse Elskværdighed, og det var ogsaa, kjære medforløste, den største Hemmelighed ved hans enfoldige og barnlige Bøn og ved hans uforlignelige Prædikener, paa engang saa skjærende og saa trøsterige, saa gjennemevangeliske.

Hvad Velsignelse var for vor Missionsgjerning, vil en anden og den Sag nærmerestaaende omtale; ligesaa hans betydningsfulde Virksomhed ved det praktisk-theologiske Seminarium.

Gud hjælpe os alle baade nær og fjern, som stode i nærmere Forhold til ham, at skjønne paa Herrens Godhed imod os, at sige med den hellige Sanger: **„Kom tilbage, min Sjæl, til din Rolighed; thi Herren har gjort vel imod dig!“** (Ps. 116, 7.)

Og du, Domkirkens Menighed, og hele Stavanger By, bekjend ogsaa du, at Herren har gjort vel imod dig!

Du var Stedet for denne af Herren saa rigt begavede og høitbenaadede Mands første Virksomhed — med Ungdommens Kraft og Fyrighed; og du fik hans Livs modneste Frugt. Og kunde han end ikke i den sidste Tid virke i den Udstrækning, han gjerne vilde, saa var, hvad han virkede, desto mere gedigent, prøvet og luttret som han var i Trængselens Ild.

Sine Prædikener anså han altid baade for sit vanskeligste og vigtigste Arbeide. Han var sig ogsaa bevidst, at han i dem efterlod sine Børn et værdifuldt Arvegods. En Del af dette Arvegods er allerede ogsaa bleven Menighedens Eiendom. Vi ville haabe og ønske, at den maa faa mere.

Men Blessing har ogsaa efterladt sig en anden Arv, — ligesaa kostelig, skjønt han derom selv havde kun ringe Tanker.

Maatte det lykkes hans Børn, og mange med dem, at tage den i Besiddelse! — det er ingen forment, som kjendte ham.

Denne Arv, kjære medforløste, er Blessings lysende og manende Minde, — Mindet om ham, som han var, hvor han gik og stod og færdedes, derhjemme i sit Hus og i sin Vennekreds og i sin Menighed.

Saasandt vi har den Herre Jesus kjær, vil Blessings Minde være os dyrebart, saamange iblandt os, som kjendte ham. O, maatte han finde os alle igjen i den himmelske Herlighed, som han bad til Gud om i sin Dødsstund for en af sine Venner!

Blessing er død; men den Herre Kristus vil aldrig forlade os: og han er den samme idag som igaar, ja til evig Tid, — han vil hjælpe ogsaa os, saamange som ville tro paa ham og lide med ham, til at opnaa den salige Sabbatsro.

Gud give det!

Ja, Gud give os alle det af Naade! Amen.

II.

Tale i Kordoren

af Missionsskolens Forstander, cand. theol. Schøning.

Det er et dagligdags Syn, naar vi møder Sorgetoget paa dets Vei til Kirkegaarden: vort Øie er blevet vant dertil, og vi iler forbi, hver til sin Dont; det er, som Dødens Alvor ikke passer ret til Livets Tummel. Døden ser med sine strenge Øine og sit blege Ansigt saa skrækindjagende ud; og den er ogsaa skrækkelig. Derfor sukker og al Skabningen tilsammen og er tilsammen i Smerte, idet den er Forkrænkeligheden, Døden, underlagt. Og hvor meget end Hjertet krymper sig, hvor angest det end er for at følge, saa maa det dog bøie sig: derfor kaldes den ogsaa Rædslernes Konge; alle faar føle dens Vælde, den skaaner hverken det blomstrende Barn eller den kraftfulde Mand eller den afmægtige Ælding. Og selv om den kommer i sin mildeste Skikkelse, saa skal dog de Baand, der binder Sjæl og Legeme sammen, sønderbrydes; men det volder Smerte, det volder Gru.

Dog Gud ske Tak, ud af Dødsjammen lyder der fra Herrens Ord en trøstefuld, hvisvalende Stemme, en stille Hvisken, lig den Elias hørte paa Sinai Top, efterat Jord-

skjælvet og Tordenbraget var faret forbi: **Salige er de døde, som dør i Herren, — de skal hvile fra sine Arbeider; men deres Gjerninger følger dem.** De skal hvile, som efter den travle Arbeidsdag: Legemet skal slumre i Gravens Fred, og Aanden være hos Gud. Hver Taare er aftørret af deres Øine; thi Synden og Sorgen er borte; de faar se Guds Herlighed og drikke af Livets Vand uforskyldt. Alt det, som her var dunkelt og uforstaaeligt, skal da opklares; hver Gaade, som Menneskeaanden forgjæves grundede paa at løse, hver Modsigelse, som Tanken ikke kunde fjerne, — alt vil da ligge klart og gjennemskueligt for det beundrende Øie. Da er Troens Kamp forbi; thi ingen Fiender stormer nu mere ind paa Hjertet for at drage det bort fra Gud; hoit flyver vel Fiendens gloende Pile; men ind i Guds salige Himmel kan de dog ikke trænge. Da eier Hjertet fuldt og umistelig den Skat, som det her altid maatte kjæmpe for at beholde. Derfor er ogsaa Sjælens Fred fuldkommen: alt det, som paa Jorden forstyrrede den fulde Harmoni, — al Forskjel mellem Ide og Virkelighed, — mellem det, som den vilde, og det, som den kunde, er nu ophævet. Nu lever den helt hos Gud; nu ser den Gud, som han er.

Ja ogsaa dette dødelige Legemes mange Smerter er svundne: istedenfor Sygdommens Uro er kommet en stille Hvile, istedenfor de mange Savn og Tryk en salig Vederkvægelse, istedenfor Arbeidets Travlhed og Møie Sabbatens hellige Ro. Men Frugten af Arbeidet, den bliver, den følger med. Mangen god Gjerning, som ingen vidste om, skal der blive aabenbar: men vel ogsaa mangt, som der taltes hoit om blandt Menneskene, skal ikke findes værdigt til at nævnes i Himmelen. — Men deres Gjerninger lever ogsaa efter dem her paa Jorden, følger deres Minde, stiller dem lys levende frem for vort Øie og maner os til af følge dem. — **Ja, alle de, som dør i Herren,** — dem er Do-

den en Vinding: de bytter bort det forgjængelige Muld med Ærens uforvisnelige Kranz i Himmelen; men ogsaa de alene. Herrens Ord har ialfald ingen Trost for dem, som her forkastede Naadens og Sandhedens Evangelium: derfor taler ogsaa hvert Dodsfald et saa alvorligt Ord til os, som lever, at vi maa leve i Herren, saa at vi ogsaa kan do i Ham.

Og om ham, ved hvis Baare vi her er samlede, vor kjære hjemgangne Blessing, har vi det faste Haab og den Vished, at han baade levede og dode i Herren. Ogsaa hans Liv hernede var et i Kamp og Smerte, og han længedes efter Hvilen hos Gud: nu har han fundet den, nu er hvert Suk afløst af ustandselig Fryd: ogsaa hernede, under Smerterne, gik Klagen over i Tak og Pris for al Guds Barmhjertighed i Kristo: men nu lyder den Takkesang, som hernede begyndte i Skrobelighed og ikke kunde andet end atter gaa over i Sukke, uafbrudt og fuldtonende. Dog var han ikke heller hernede en klagende, livstræt Mand: nei alle, som kom i nogen nærmere Berorelse med ham, vil mindes ligesaavel hans barnlige Munterhed og lune Humor som hans værdige, aandfulde Personlighed, alt et Vidnesbyrd om hans indre Sjælefred, og alle, som har siddet under hans Prædikestol, vil komme den Troesfreidighed og det Livsmod ihu, hvoraf hans Tale flod over. —

Hans Virksomhed var, som vi nys horte, mangeartet: selv agtede han den ikke stor; han sagde saaledes under sin sidste Sygdom, at hans Virken havde været ringe og fuld af Mangler og Brost; men dem vidste han, Gud havde tilgivet ham. Men vi, som staar her tilbage, vi regner den for betydningsfuld og velsignelsesrig. Særlig er der en Del af den, som jeg her vil minde om: hans Arbeide for Hedningemissionen, og jeg ved, jeg er Tolk for en talrig Skare af Missionsvenner i Hjemmet og Missionærer ude i Zululand og paa Madagaskar, naar jeg ved denne Baare udtaler en

hjertelig og inderlig Tak for alt, hvad han har været for vort Missionsselskab. Her laa Blessings første mere offentlige Arbeide, og var det ikke mere end en Tilfældighed, at ogsaa hans sidste blev her? Thi sidste Gang hans Røst lod til Menigheden, Helligtrekongers Aften, talte han Missionens Sag.

Det var vanskelige Tider, i hvilke han traadte ind i Missionsselskabet som dets Sekretær; der var mangen Kamp at udkjæmpe baade hjemme og ude. Selskabet var ungt, og Gjerningen ny og ukjendt: men der er ingen Tvivl om, at hans elskværdige, troesvarme Personlighed har vundet Missionssagen mange Venner, og hans Arbeide som Sekretær og i den senere Tid ogsaa som Forstander for Skolen har styrket og fremmet Missionslivet blandt os, som kanske intet andet. Vi takker ham, der han ligger i sin Kiste, for hver Time om Dagen og om Natten, han har tilbragt i Arbeide for denne Sag, vi takker ham for hver Taare han har grædt, for hver Bøn han har bedet! Og jeg ved, at vore Missionærer, særlig da de, som har været hans Elever, ved Budskabet om hans Død vil fyldes med Vemod og med Tak gjenkalde i sit Minde, hvad de har hørt og lært af ham, deres Lærer og Forstander.

Der er ogsaa en anden Kreds af Disciple, som har siddet under Blessings Katheder, de for hvem han var Lærer ved det praktisk-theologiske Seminarium. Jeg er selv blandt dem og ved, at vi har meget at takke ham for: grundige Forelæsninger og en sikker og kjærlig Veiledning i de praktiske Prædikeøvelser. Han var elsket af os, det tør jeg sige, lige meget for sin Persons som sin Gjernings Skyld. Og det, som han lærte os, og det, som han lærte Missionseleverne, det spredes nu ud over Hjemmets Jordbund og fjerne Hedningelande; thi det var Herrens Ord, og det har Livskraft i sig; det ligner den vingede Sæd, der farer

afsted for alle Vinde, men spirer overalt, hvor det kun finder en liden Revne, hvor det kan fæste sig.

Og saa endelig en Tak fra alle, der stod Dig nær i Livets Sorg og i Livets Glæde, Tak fra hele Din store Vennekreds; jeg regner mig selv med i den, — men allerinderligst en Tak, en Tak fra Hustru og Børn: Tak for Din Kjærlighed, Tak for Din Omhed. Tak og Farvel fra dem, Tak og Farvel fra os alle!